

Üldögélők a major padjain

Irta Kemény Simon

16
Nyüzsg az élet a Városmajor halalmas, szép fái alatt és gyönyörű bokrai között. Csecsemők virulnak hintázó, rugós kocsijukban, s alkalmas tornászmutatókkal erősítik magukat. Öklüket akarják belegyömöszölni a szájukba, lábukat hajlítgatják két kézzel is, hogy arcukhoz nyomják talpukat. Előre, oldalt, felfelé csapkodják karjukat, jobbról-balról megmarkolják a kocsi oldalát és rázzák, így ringatják magukat. A nagyobbacska az uton tipegnek, csuszolnak, másznak, totyognak, a még nagyobbak lépegetnek, sétálnak, futnak, száguldoznak, csacsognak, beszélnek, sikoltoznak, énekelnek, csöppek, aprók, kicsinyek és nagyobbak édes lármája összekeveredik, s mint egy testetlen anyag, megtölti a park katlanszerű alakulatát.

Fiatal mamák és nevelők ülnek a padokon, fűrgő ujjuk versenyt kézímunkáznak fűrgő szájuk szózuhatagával. Nehéz lenne eldönteni, hogy kötni, vagy beszélni tudnak-e szaporábban. Mindent el kell monlani egymásnak, ami tegnap déli elválásuk óta történt, már pedig huszonnégy óra alatt rengeteg dolog történik az emberrel magával, szomszédjaival, általában a házbeliekkel, a rokonokkal, a barátokkal, az ismerősökkel és egyáltalában az emberiséggel, amiről az ember pontosan értesül villamoson, autobuszon, piacon, fodrásznál és az utcán elkapott szavakból.

Aki tehát egy ilyen padra ül, maga is számtalan eseményről kénytelen értesülni, anélkül, hogy elkövetné a hallgatódzás rút bűnét. Például az ilyen közlés, hogy a „sőgorom epéje tegnap megint megfájdult, de az orvos, aki már ugy ismeri a Ferit, mint a tenyerét, azt mondta, hogy itt nem a vezetékben van a hiba, hanem pillanatnyi izgalom hozta nyugtalanságba az epichólyagot“, az ilyen hír, mondom, nem kerülheti ki az ember fülét, ha

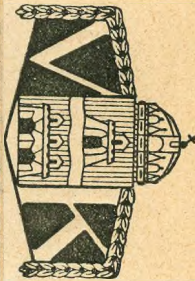
éppen ott ül a padon. Azt sem lehet meg nem hallani, hogy az emeleten „egy olyan jóra való, csinos asszonykát operálni kell, mert az orrában elferdült valami kerítés.“ Az viszont másoknak is némileg tanulságos, hogy mit szabad enni önagsága fivérének, aki ülő foglalkozást folytató kuli, szóval, hogy milyen diétát irt elő neki egy igen zsenialis fiatal orvos, hogy a fivér dacára az ülő foglalkozásnak, leadjon őt—hat kilót és a vérkeringése is megjavuljon. Az ilyen értesülés megragad az ember fejében, hátha még hasznát veheti. Különös fogmütétekről is gyakran hallani, rosszul sikerült furásokról, felületes tömésekről, helytelenül elhelyezett hidakról, szükségtelenül kihuzott záp-, metsző- és szemfogakról. Az elbeszélők gyakran betekintést engednek hallgatójuknak kitért szájukba, hogy a szájüregbe bevilágító napsugarak fénye mellett megmutassák neki azt a remek koronát, amellyel pedig csak egy egészen egyszerű fogtechnikus koronázta meg fog öfelségét.

A padon pihenő idegen arról is tudomást szerez, hogy a vén, boldog ügyvédné megint megbokrosodott és harmadszor is fel akarja varratni az arcát, pedig már annyira hegedés van a füle mögött, — „mert tudja édesem ott vágják fel az ilyeneknek“, —, hogy gyér, öreg hajával ne tudja elrejtetni a műtéték csunya nyomait. A nevelők egymás között ülnek, s éppen olyan szenvedélyesen letárgyalják gazdáikat, mint azok őket. Nagyon öreg bácsik és agg nénikék aszalják magukat a napon, hogy tovább elálljanak. Varázs leng körülöttük, a hosszú élet megfejthetetlen, vágyott titka. Megérdemelt végső nyugalmaikat békésen várják. Témakörük: ivadékaik szapulása, a táplálkozás különböző kérdései, az álmatlanság és a múlt szép eseményeinek századik és századik felújítása.

Van egy szálás, erős, dörgő hangu

nagypapa, aki unokájával külön sétál és verseket szaval a fiúcskának, hogy „azt az elrontott városi szájadat megtanítsam az igazi szép magyar beszédre, te bikfic!“ Azok, akik úgy jellemzik magukat, hogy „jaj, én úgy imádom a természetet“, szóval a természetimádók regényes lelkei késő délután keresik fel ezt a szép helyet. Természetimádásukat azzal fejezik ki, hogy a virágbaborult bokrokról, cserjékről és fákról ágakat törnek és szaggatnak, kiméltelen, brutális kapzsisággal, mert ők azok, akik a kertés városrészekben sétálva meg nem állják, hogy le ne szaggassák az utcára kihajló orgonabokor, vagy jázminbokor ágait. Ők ilyen ritussal imádják a természetet.

Az a magas, férfias tartású hölgy az alkonyati világitás szépségétől szinte részegen, szózuhataggal festi egy hernyóbajuszu urfinak az alkonyodás szépségeit, mély trombitahangon fuj el egy áriát a madarak énekéről, aztán mintha nem birná vinni elragadtatása terhét, lerogy egy padra, izgatott fekete kutyáját elengedi a pórázról s mennydörgő nevetéssel gyönyörködik benne, hogy a vérszomjas állat hogyan rohan bele a nagy fütáblán legelő rigók csoportjába, s természetimádó lelkének egész rajongásával mondja a hernyóbajuszunak: „Micsoda remek dög, látta? Egy hajszálon mult, hogy el nem csipte azt az elbizakodott nagypofájú rigót. Jól van kutyikám, cukormézem, jól van“. Amig pedig ezek történnek, elragadó, gyengéd tapintattal, sem szóval, sem szinnel, sem hanggal ki nem fejezhető átmenetek egymásutánjával sötétedik el a nappal. A levegő megtelik a fájdalomnak és a vágyakozásnak szelid elemeivel, melyek jobban meg tudják kizozni a lelket, mint a legkegyetlenebb szenvedélyek. Az a csillag, melyet már egy órával ezelőtt is lehetett látni, egyre jobban tündököl.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Kemény Simon*

Cím: *Üldögélők a major padjain*

Osztályozás

Tárgy

Városmajor

Idő

1920

Számjlv